

بررسی رابطه بین عدم قطعیت اقتصادی با محافظه کاری و بحران محیطی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

محمد افکنده^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۳/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۰۴/۲۰

چکیده

هدف اصلی این پژوهش بررسی رابطه بین عدم قطعیت اقتصادی با محافظه کاری و بحران محیطی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت، یک پژوهش توصیفی با تأکید بر روابط همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در قلمرو زمانی بین سال‌های ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۹ می باشد. حجم نمونه مطلوب در این تحقیق با استفاده از روش حذف سیستماتیک ۱۱۴ شرکت می باشد. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از اطلاعات اولیه شرکت‌ها بوده است؛ یعنی اطلاعات و داده‌های موردنیاز تحقیق کلاً از روش کتابخانه‌ای، با استفاده از نرم افزار ره‌آورد نوین و با مراجعه به سازمان بورس اوراق بهادار تهران و مطالعه صورت‌های مالی اساسی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران صورت پذیرفت. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق آزمون همبستگی و مدل معادلات ساختاری انجام گرفت. بررسی ارتباط بین متغیرهای پژوهش حاضر به کمک نرم‌افزار ایویوز و از آماره‌های توصیفی و استنباطی مثل میانگین، انحراف معیار، آزمون همبستگی، آزمون انتخاب اثرات ثابت یا اثرات تصادفی، آزمون اف لیمر و هاسمن، آماره تی، آزمون دوربین- واتسون استفاده شده است. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که بین عدم قطعیت اقتصادی با محافظه کاری و بحران محیطی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

واژگان کلیدی

عدم قطعیت اقتصادی، محافظه کاری، بحران محیطی
۱. کارشناس ارشد حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه دیلم، دیلم، ایران. (Sohail_m1384@yahoo.com)

۱. مقدمه

محافظه کاری یکی از خصوصیات کیفی مرتبط با محتوای اطلاعات مالی است. در مفاهیم نظری گزارشگری مالی محافظه کاری عبارت است از کاربرد درجه‌ای از مراقبت که در اعمال قضاوت برای انجام برآورد در شرایط ابهام مورد نیاز است. به گونه‌ای که درآمدها یا دارایی‌ها بیشتر از واقع و هزینه‌ها یا بدهی‌ها کمتر از واقع ارائه نشود. محافظه کاری واکنشی محتاطانه نسبت به ابهام است. اگر ابهام وجود نداشته باشد، نیازی به محافظه کاری نیست و هرچه ابهام و ریسک بیشتری وجود داشته باشد، نیاز بیشتری به محافظه کاری وجود دارد. محافظه کاری حسابداری می‌تواند انگیزه‌هایی را برای تصمیمات سرمایه‌گذاری کارا بوجود آورده و نظارت بر تصمیمات سرمایه‌گذاری مدیران را تسهیل نماید. یکی از اطلاعات مهم و اصلی صورت‌های مالی، سود است که همواره توجه سرمایه‌گذاران و دیگر استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی را به خود جلب کرده است. اطلاعات ارائه شده‌ی شرکت، از جمله اطلاعات مربوط به سود، مبتنی بر رویدادهای گذشته است. حال آن‌که استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی، نیازمند اطلاعاتی درباره‌ی آینده‌ی شرکت هستند. در واقع پیش‌بینی سود توسط مدیریت، اطلاعاتی در مورد آینده‌ی شرکت فراهم می‌کند. پژوهش‌های قبلی نشان می‌دهند که پیش‌بینی‌های مدیریت، قیمت سهام، نقدینگی بازار سهام و پیش‌بینی تحلیل‌گران را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این نتایج حاکی از آن است که سود پیش‌بینی شده توسط مدیریت دارای محتوای اطلاعاتی و کارایی بوده و اگر با خطا همراه نباشد می‌تواند به بهبود تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان از گزارش‌های حسابداری منجر شود (حسن پور و عربی، ۱۳۹۷).

مساله آلودگی محیط‌زیست بعنوان یک بحران و از مهمترین معضلات جامعه بشری امروز است. ایران نیز هم‌چون دیگر کشورها با مشکلات بسیاری در زمینه زیست محیطی و اجتماعی مواجه است. شرکت‌های ایرانی بطور سنتی با فشارها و الزامات قانونی کمی برای افشاء اطلاعات زیست‌محیطی و اجتماعی مواجه هستند و از طرفی استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی شرکت‌ها همواره خواهان اطلاعات متفاوتی در ابعاد مختلف عملکرد شرکت می‌باشند و گروه‌های مختلف و حافظان محیط‌زیست، فشارهای متفاوتی را در جهت ارائه اطلاعات کاربردی در زمینه‌های مختلف به شرکت‌ها وارد می‌نمایند. چندین دهه رشد سریع صنعتی منجر به مسائل جدی زیست محیطی شده است و این امر به یک نگرانی اصلی تبدیل شده است. افشاء محیطی یکی از پدیده‌هایی است که به وسیله شرکت‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد و تحت تأثیر عوامل توضیحی متفاوتی قرار دارد. بسیاری از شرکت‌ها از طریق افشاء داوطلبانه اطلاعات محیطی با راهبردهای محیط‌گرایی ارتباط برقرار می‌کنند. گزارشگری زیست‌محیطی نشان دهنده وسیله‌ای برای تهیه اطلاعات زیست محیطی برای سهام‌داران و انعکاس عملکرد محیط زیست و مباحث شرکتی مربوط به محیط زیست است. بر اساس نظریه نمایندگی، شرکت‌ها مسئول گزارشگری اطلاعات زیست محیطی هستند که افشای این اطلاعات در جهت منافع سهام‌داران انجام می‌شود. کورتز و پنسرادا^۱ (۲۰۱۰) معتقدند که افشای اطلاعات زیست محیطی بخشی از مسئولیت اجتماعی

شرکت‌ها است و اگر موجب تخریب محیط زیست شود، پاسخ‌گویی آن به عهده شرکت‌ها است (خواجوی و همکاران، ۱۳۹۸).

سرمایه‌گذاران در موقعیت‌های مختلف اقتصادی (رونق یا رکود) چشم‌اندازهای متفاوتی دارند و براساس این چشم‌اندازها به جمع‌آوری و وزن دادن به اطلاعات اقدام می‌کنند. برای مثال، از آنجا که عدم اطمینان کل اقتصاد را در بر گرفته است، آن‌ها در شرایط رکود اقتصادی تلاش می‌کنند تا ریسک خود را به حداقل برسانند؛ لذا به دنبال اطلاعاتی هستند که بالاترین قابلیت اتکا را داشته و همچنین از عینیت بالایی برخوردار باشند. در نتیجه از میان منابع اطلاعاتی مختلف، به منابعی وزن بیشتری می‌دهند که عینیت بیشتری داشته باشند. (سالم دزفولی و همکاران، ۱۳۹۸). ادبیات تجربی در اقتصاد کلان و امور مالی ارتباط قوی بین شوک عدم اطمینان و سیاست‌های سرمایه‌گذاری نشان داده‌اند. توضیحات نظری برای پاسخ به سرمایه‌گذاری با وجود تغییرات در بی‌ثباتی غیرمترعارف بر روی ویژگی‌های واقعی سرمایه‌گذاری متمرکز شده است. با برگشت هزینه، افزایش در بی‌ثباتی زمان‌بندی بهینه سرمایه‌گذاری را تغییر می‌دهد. علاوه بر این، پس از بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۹، نواقص در بازارهای مالی به عنوان یک مکانیسم احتمالی که منجر به ایجاد ارتباط مشاهده شده بین عدم قطعیت و سرمایه‌گذاری شده، مورد بررسی قرار گرفته‌اند (گلوور و لوین، ۲۰۱۷).

عدم قطعیت در اثرات محیط زیست یک عامل مهم محدودکننده‌ی اثربخشی ارزیابی اثرات محیط زیست است. عدم قطعیت ممکن است به عنوان بخشی اجتناب‌ناپذیر از عمل ارزیابی اثرات طرح‌ها، برنامه‌ها و پروژه‌ها در نظر گرفته شود. ما اثرات دقیق را قبل از آشکار شدن آنها نمی‌دانیم همچنین، تمرکز روزافزون بر ادغام اثرات محیطی در ارزیابی اثرات وجود دارد. بررسی‌های پراکنده از محققان نشان می‌دهد که به اندازه کافی در عدم قطعیت گزارش‌های ارزیابی تمرکز وجود ندارد این موضوع باعث بوجود آمدن عدم شفافیت در مورد عدم قطعیت و به عنوان یک مشکل برای تصمیم‌گیرندگان مشاهده شده است (لارا و همکاران، ۲۰۱۸). مرادزاده و همکاران (۱۳۹۵) در فضای ایران نشان دادند که انحراف بالای پیش‌بینی سود توسط مدیریت، محتوای اطلاعاتی سود و اقلام تعهدی را کاهش می‌دهد. از آنجایی که اقتصاد و محیط عملیاتی شرکت آکنده از ابهام است، معمولاً سودی که مدیران پیش‌بینی می‌کنند با سود واقعی تفاوت دارد. به علاوه، مدیران به منظور افزایش منافع شخصی خود ممکن است در پیش‌بینی سود، جانبدارانه عمل نمایند. خان و واترز^۳ (۲۰۰۹) معتقدند که محافظه کاری با افزایش عدم اطمینان شرکت، افزایش می‌یابد. عدم اطمینان شرکت، ابهامی است نسبت به وقوع یک نتیجه در آینده که این تردید از محیط داخلی شرکت نشأت می‌گیرد. انتظار می‌رود شرکت‌ها با عدم اطمینان بالا، دارای سودهایی در آینده باشند که از قبل قابل تایید نیستند. این سودها نسبت به تغییر شرایط بسیار حساس‌اند. همچنین، در مقایسه با شرکت‌های با عدم اطمینان پایین‌تر، بیشتر انتظار می‌رود که با بازدهی نامطلوب از محل

1. Glover and Levine
2. Lara et al
3. Khan and Watts

سرمایه‌گذاری های خود مواجه شوند. لذا، موضوع عدم اطمینان یک تقاضای قراردادی و نظارتی برای بکارگیری محافظه کاری ایجاد می‌کند (حسن پور و عربی، ۱۳۹۷).

لذا سوال اصلی پژوهش حاضر عبارتست از:

آیا بین عدم قطعیت اقتصادی با محافظه کاری و بحران محیطی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد؟

۲. مبانی نظری و ادبیات پژوهش

عدم قطعیت اقتصادی

در ادبیات اقتصادی عدم قطعیت باعث می‌شود که بخش‌های مختلف اقتصادی همچون مصرف‌کنندگان و یا شرکت‌ها و سایر بنگاه‌های اقتصادی توانایی پیش‌بینی و برنامه‌ریزی برای فرآیندهای اقتصادی و اتفاقاتی که در آینده رخ خواهد داد را از دست بدهند. عدم قطعیت در حوزه‌های مختلف اقتصادی مانند تصمیم‌گیری، مدیریت سبد سهام و ... در سطوح مختلف عاملی تاثیرگذار می‌باشد. عدم قطعیت سیاست اقتصادی را می‌توان به عنوان عدم توانایی بخش‌های مختلف اقتصادی در آینده‌نگری و پیش‌بینی سیاست‌های مالی، مالیاتی، قانونی، پولی و سیاست‌ها و تصمیمات مربوط به محیط کسب و کار تعریف کرد. (خامسی، ۱۳۹۷). امروزه به عدم قطعیت سیاست اقتصادی توجه زیادی می‌شود چراکه بر رفتار و کارایی سرمایه‌گذاری‌ها تمرکز دارد. همچنین می‌توان از پیامدهای عدم قطعیت سیاست اقتصادی در قیمت‌گذاری دارایی‌های شرکت نیز استفاده نمود. با توجه به مطالعات پیشین می‌توان از تأثیر عدم قطعیت سیاست اقتصادی بر نوسانات و بازده سهام مطمئن شد به طوری که با افزایش عدم قطعیت سیاست اقتصادی، قیمت سهام جاری رو به کاهش می‌باشد و از طرفی بازده سهام آتی افزایش پیدا می‌کند. همچنین می‌توان گفت عدم قطعیت سیاست اقتصادی یک عامل ریسک مهم اقتصادی در قیمت‌گذاری دارایی‌های شرکت محسوب می‌شود (یان و ژانگ، ۲۰۲۱).

محافظه کاری

محافظه کاری یکی از ویژگی‌های برجسته گزارشگری مالی است که در سال‌های اخیر به خاطر رسوایی‌های مالی توجه بیشتری را به خود جلب کرده است و به دو دسته شرطی و غیرشرطی تقسیم می‌شود. محافظه کاری غیرشرطی یا پیش-بینی شده، محافظه کاری از دیدگاه ترازنامه‌ای است که منعکس‌کننده تمایل به ارائه کمتر از واقع ارزش دفتری خالص دارایی‌ها نسبت به ارزش بازار آنهاست. محافظه کاری غیرشرطی به اعمال روش‌های محافظه کارانه حسابداری در مرحله شناخت و ثبت اولیه دارایی‌ها و بدهی‌ها اشاره دارد. این نوع محافظه کاری، مستقل از اخبار و رویدادهای موجود بوده و فقط از الزامات استانداردها و اصول پذیرفته شده حسابداری نشئت می‌گیرد. محافظه کاری شرطی یا پس‌رویدادی وابسته به اخبار؛ به این معناست که ارزش دفتری خالص دارایی‌ها در شرایط نامساعد کاهش می‌یابد، اما در شرایط

مساعد، افزایش نمی‌یابد و در شناسایی سریعتر زیان‌ها، نسبت به شناسایی سودها نمود می‌یابد. این نوع محافظه کاری، دیدگاه سود و زیانی دارد (توانگر و کیوان فر، ۱۳۹۹).

بحران محیطی

حسابداری محیط زیست مجموعه فعالیت‌هایی است که با افزایش در توان سیستم‌های حسابداری موجب می‌شود تا آثار ناشی از آلودگی و تخریب محیط زیست، شناسایی، اندازه‌گیری و گزارش شود. هزینه‌های زیست محیطی عبارتست از مجموعه عملیات شرکت که همگام و سازگار با محیط زیست بوده و این هزینه‌ها عمدتاً از طریق معیارها و مقیاس‌های تعیین شده توسط نهادها و آژانس‌های مربوطه، اعم از کشوری و بین‌المللی اندازه‌گیری می‌شود. بدلیل آنکه یک سیستم اطلاعاتی جهت تصمیم‌گیری برای هزینه‌های واقعی توسط شرکت باشد از این رو بهتر است مخارج محیط زیست را از سایر مخارج تفکیک کرده و با نگرشی متفاوت به شیوه افشا اطلاعات مالی پرداخته شود. کنترل هزینه‌ها از عوامل بیرون از سازمان و از طرف داخل سازمان را درگیر می‌کند. اگر عامل بیرونی رضایت مشتری باشد با حذف فعالیت‌های بدون ارزش افزوده و پشتیبانی محصول بصورت خدمات پس از فروش حاصل می‌شود و در صورتی که عوامل بیرونی رضایت محیط زیست باشد، دیگر حذف فعالیت‌های بدون ارزش افزوده ممکن است کارساز نباشد و از این رو تفکیک هزینه‌ها و انتخاب شاخص‌های مناسب ضروری بنظر می‌رسد (ژانگ و استم، ۲۰۱۹).

۱-۲. پیشینه تحقیق

میرعباسی و ویسی (۱۴۰۰) به بررسی تاثیر محافظه کاری حسابداری تحت تاثیر سیاست پولی روی اعتبار تجاری پرداختند. نتایج حاکی از وجود ارتباط مثبت و معنی‌دار بین حسابداری محافظه کاری و اعتبار تجاری می‌باشد و همچنین یافته‌های پژوهش بیانگر این است که متغیر ترکیبی محافظه کاری حسابداری و سیاست پولی با متغیر اعتبار تجاری رابطه معنی‌دار و مثبت دارد و در طول یک دوره سیاست انقباضی پولی، شرکت‌های دارای حسابداری محافظه کاری بالاتر اعتبار تجاری بیشتری به دست می‌آورند.

رشیدی (۱۳۹۹) به بررسی خوش‌بینی مدیران بر مبنای عدم اطمینان محیطی و محافظه کاری حسابداری پرداخته است. در این پژوهش رابطه بین محافظه کاری حسابداری، عدم اطمینان محیطی و خوش‌بینی مدیر و ارتباط بین محافظه کاری حسابداری، خوش‌بینی مدیر و هزینه سرمایه را بررسی شد. اول، مشخص شد که محافظه کاری بیشتر حسابداری می‌تواند منجر به کاهش خوش‌بینی مدیر شود. دوم، تلاش شد که نشان دهیم خوش‌بینی مدیر با توجه به کوانتیل‌های ارایه شده، منجر به تغییر هزینه سرمایه می‌شود. مطابق با ارتباط منفی بین محافظه کاری حسابداری و خوش‌بینی مدیر و با توجه به اثر غالب خوش‌بینی مدیر، ارتباط مثبت بین خوش‌بینی مدیران و هزینه سرمایه برای شرکت‌هایی که سهام آنها در محیط‌های با محافظه کاری حسابداری محدود معامله می‌کند، اثبات شده است.

رشیدی باغی (۱۳۹۸) به بررسی نقش عدم اطمینان محیطی، محدودیت مالی و محافظه کاری حسابداری در محدود کردن پیامدهای عملکردی نشئت گرفته از اعتماد به نفس بیش از اندازه مدیران پرداخت. بر اساس نتایج، اثر معنادار و تعاملی محافظه کاری و اعتماد به نفس بیش از اندازه مدیران بر عملکرد شرکت به تأیید رسید. همچنین مشخص شد، عدم اطمینان محیطی به طور معناداری بر تعامل مشترک اعتماد به نفس بیش از اندازه مدیران و محافظه کاری حسابداری بر عملکرد آتی تأثیر گذار است و در نهایت، محدودیت تأمین مالی اثر معناداری بر تعامل مشترک اعتماد به نفس بیش از اندازه مدیران و محافظه کاری حسابداری بر عملکرد آتی دارد.

حسن پور و عربی (۱۳۹۷) به بررسی تاثیر شرایط عدم اطمینان بر رابطه‌ی محافظه کاری و انحراف پیش‌بینی سود پرداختند. نتایج پژوهش حاکی از این بوده است که با اعمال بیشتر حسابداری محافظه کارانه، انحراف پیش‌بینی سود هر سهم توسط مدیریت کاهش یافته است. افزون بر این، در یک محیط با عدم اطمینان بالا، تاثیر محافظه کاری بر انحراف پیش‌بینی سود هر سهم افزایش می‌یابد. با افزایش طول چرخه‌ی عملیاتی نیز، تاثیر محافظه کاری بر انحراف پیش‌بینی سود هر سهم افزایش می‌یابد.

پانارلو^۱ (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی عدم قطعیت اقتصادی، محافظه کاری و بحران محیطی پرداختند. نتایج حاصل از مدل‌های اثرات تصادفی همبسته، نشان می‌دهد که عدم امنیت اقتصادی و حمایت از احزاب سیاسی راست، به طور قابل توجهی در کاهش نگرانی‌های زیست محیطی نقش دارد. از این رو، سیاست‌گذاران برای افزایش نگرانی‌های زیست محیطی شهروندان باید بر روی ناامنی اقتصادی تمرکز کنند و در نتیجه، به دلیل اراده سیاسی رای‌دهندگان، باعث بهبود رفتارهای محیطی شوند.

ناگار و همکاران^۲ (۲۰۲۰) با بررسی اثرات تعاملی محافظه کاری، اطلاعات نامتقارن و افشا به این نتیجه رسیدند که محافظه کاری نسبت به ارزش شرکت به ایجاد تمایل برای جمع‌آوری اطلاعات خاصی منجر می‌شود. در همین راستا محافظه کاری به تغییر قیمت خرید و فروش سهام منجر می‌شود که در نتیجه آن ارزش سهام کاهش می‌یابد. مدیران به منظور واکنش به نوسان قیمت‌ها اقدام به بهبود افشای داوطلبانه می‌کنند.

پان^۳ (۲۰۱۹) در پژوهش خود با استفاده از مدل خان واتس نشان داد، شرکت‌های دارای محافظه کاری حسابداری، بعد از اجرای طرح بسته محرک، وام‌های بیشتری دریافت نکرده‌اند. هم‌چنین شرکت‌های دارای محافظه کاری حسابداری، بازده سرمایه‌گذاری بیشتری دارند. به طور کلی یافته‌های این پژوهش نشان داد که تأثیر مثبت محافظه کاری حسابداری به محیط‌های نهادی و سیاسی دولت بستگی دارد.

1.Panarello
2.Nagar
3.Pan

۳. روش تحقیق

این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت، یک پژوهش توصیفی با تأکید بر روابط همبستگی است. روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش به دو صورت کتابخانه‌ای و با استفاده از اطلاعات و صورت‌های مالی شرکت‌ها می‌باشد. جامعه آماری پژوهش شامل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در قلمرو زمانی بین سال‌های ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۹ می‌باشد. در این تحقیق برای تعیین نمونه آماری ابتدا شرکت‌ها از روش حذف سیستماتیک همگن می‌شوند و پس از همگن کردن جامعه آماری به روش حذف سیستماتیک از جامعه همگن شده بعنوان نمونه تحقیق استفاده می‌شود که ۱۴۱ شرکت بعنوان نمونه انتخاب می‌شوند. بررسی ارتباط بین متغیرهای پژوهش حاضر به کمک نرم افزار ایویوز و از آماره های توصیفی و استنباطی مثل میانگین، انحراف معیار، آزمون همبستگی، آزمون انتخاب اثرات ثابت یا اثرات تصادفی، آزمون اف لیمر و هاسمن، آماره تی، آزمون دورین - واتسون استفاده شده است.

۴. یافته‌های پژوهش

۴-۱. آمار توصیفی متغیرها

قبل از این که به آزمون فرضیه‌های پژوهش پرداخته شود، متغیرهای پژوهش به صورت خلاصه در جدول شماره

(۱) مورد بررسی قرار می‌گیرد.

جدول ۱. شاخص‌های آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

عنوان متغیرها شاخص‌های توصیفی	محافظه کاری	بحران محیطی	عدم اطمینان اقتصادی	ارزش بازار به ارزش دفتری سهام	اهرم مالی	اندازه شرکت	عمر شرکت	انحراف معیار بازده
	CONS	Enc	EPU	MB	LEV	SIZE	AGE	STDR
میانگین	۰/۰۱۹۷	۰/۲۸۶۵	۱/۲۳۷۶	۱۱/۷۹۳	۰/۵۵۲۴	۱۵/۷۱۷	۳/۶۷۷۴	۰/۱۲۴۹
میانه	۰/۰۲۰۶	۰/۰۰۰۰	۱/۲۴۰۱	۶/۴۳۸۰	۰/۵۶۰۱	۱۵/۸۶۴	۳/۷۸۴۱	۰/۱۱۳۰
ماکسیمم	۰/۱۲۰۰	۱/۰۰۰۰	۱/۲۶۳۹	۲۷۳/۵۶	۰/۹۹۶۵	۲۱/۸۵۰	۴/۲۳۴۱	۰/۵۲۲۹
مینیمم	-۰/۰۶۹۸	۰/۰۰۰۰	۱/۱۲۲۷	۰/۲۳۶۰	۰/۰۳۱۴۳	۹/۹۱۳۴	۲/۵۶۴۹	۰/۰۱۲۴
انحراف معیار	۰/۰۳۱۶	۰/۴۵۲۴	۰/۰۱۰۲	۱۸/۰۳۷	۰/۱۹۶۷	۱/۸۵۰۲	۰/۳۵۳۲	۰/۰۷۹۷
چولگی	۰/۰۰۷۳	۰/۹۴۴۱	-۸/۳۲۲۶	۶/۷۴۷۱	-۰/۲۲۷۵	۰/۳۰۴۹	-۰/۶۲۴۹	۱/۴۵۹۴
کشیدگی	۲/۶۸۱۵	۱/۸۹۱۴	۹۱/۴۲۵	۷۹/۱۸۶	۲/۴۴۲۶	۳/۲۳۲۵	۲/۴۴۶۹	۵/۶۵۹۹
مشاهدات	۶۸۴	۶۸۴	۶۸۴	۶۸۴	۶۸۴	۶۸۴	۶۸۴	۶۸۴

جدول (۱) دربردارنده اصلی‌ترین شاخص‌های مرکزی و پراکندگی است. میانگین که نشان دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع بوده و شاخص خوبی برای نشان دادن مرکزیت داده‌هاست، برای متغیر محافظه کاری برابر ۰/۰۱۹ است. میانه یکی دیگر از شاخص‌های مرکزی می‌باشد که وضعیت جامعه را نشان می‌دهد؛ و نشان می‌دهد که نیمی از داده‌ها کمتر از این مقدار و نیمی دیگر بیشتر از این مقدار هستند همچنین یکسان بودن مقدار میانگین و میانه نشان دهنده نرمال بودن

این متغیر می‌باشد که برای متغیر محافظه کاری برابر $0/02$ است. شاخص‌های پراکندگی، معیاری برای تعیین میزان پراکندگی داده‌ها از یکدیگر یا میزان پراکندگی آنها نسبت به میانگین است. انحراف معیار یکی از مهم‌ترین شاخص‌های پراکندگی است که برای متغیر محافظه کاری برابر $0/0316$ می‌باشد. میزان عدم تقارن منحنی فراوانی را چولگی می‌نامند. اگر ضریب چولگی صفر باشد، جامعه کاملاً متقارن است و چنانچه این ضریب مثبت باشد، چولگی به راست و اگر ضریب منفی باشد چولگی به چپ دارد. مقدار ضریب چولگی برای متغیر محافظه کاری مثبت و نزدیک صفر می‌باشد که نشان می‌دهد توزیع نرمال و خیلی کم چوله به راست می‌باشد. شاخص پراکندگی میزان کشیدگی یا پخی منحنی فراوانی نسبت به منحنی نرمال استاندارد را برجستگی یا کشیدگی می‌نامند. اگر کشیدگی حدود صفر باشد، یعنی منحنی فراوانی از لحاظ کشیدگی وضع متعادل و نرمالی دارد، اگر این مقدار مثبت باشد منحنی برجسته و اگر منفی باشد منحنی پهن می‌باشد. در این پژوهش برای تمام متغیرها کشیدگی مثبت می‌باشد.

۴-۲. آزمون همبستگی

جدول (۲) خلاصه نتایج این ارزیابی را نشان می‌دهد. اعداد موجود در هر خانه از جدول، تنها مشتمل بر ضریب همبستگی پیرسون می‌باشد. عناصر قطر اصلی در ماتریس همبستگی یادشده معادل یک و این ماتریس نسبت به قطر اصلی متقارن است. به جهت این تقارن، عناصر بالای قطر اصلی عیناً با عناصر پایین قطر اصلی، یکسان بوده و در جدول آورده نشده‌اند. عدد اول در خانه‌های ماتریس یا ضرایب همبستگی محاسبه شده، تأثیرات خطی متقابل متغیرهای مستقل بر یکدیگر را بر مبنای مقایسه دودویی آن‌ها اندازه‌گیری نموده که در صورت به سمت صفر میل کردن این ضرایب، می‌توان نسبت به استقلال خطی متغیرهای مستقل از یکدیگر قضاوت کرد.

جدول ۲. نتایج همبستگی الگو مدل

STDR	AGE	SIZE	LEV	MB	EPU	CONS	Correlation
						۱	CONS
					۱	-۰/۱۰۵۳	EPU
				۱	۰/۱۲۳۷	۰/۴۱۹۵	MB
			۱	۰/۰۸۳۲	-۰/۱۰۴۷	-۰/۴۲۸۶	LEV
		۱	-۰/۲۲۲۸	۰/۲۳۷۷	۰/۰۸۲۳۹	۰/۷۸۵۱	SIZE
	۱	۰/۱۱۶۸	-۰/۱۰۸۳	-۰/۰۳۸۳	-۰/۰۳۷۱	۰/۳۲۶۷	AGE
۱	-۰/۰۳۵۹	-۰/۱۶۲۹	-۰/۰۲۵۵	-۰/۱۵۳۶	۰/۰۰۳۸	-۰/۴۷۹۸	STDR

جدول شماره (۲) نشان می‌دهد هرگاه ضریب همبستگی کمتر از $0/75$ باشد بین متغیرهای مستقل همبستگی وجود ندارد.

۳-۴. نتایج فرضیات

فرضیه ۱: بین عدم قطعیت اقتصادی با محافظه کاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

H_0 : بین عدم قطعیت اقتصادی با محافظه کاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود ندارد.

H_1 : بین عدم قطعیت اقتصادی با محافظه کاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

مدل گرسوینی فرضیه اول

$$CONS_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 EPU_{i,t} + \beta_2 MB_{i,t} + \beta_3 LEV_{i,t} + \beta_4 SIZE_{i,t} + \beta_5 AGE_{i,t} + \beta_6 STDR_{i,t} + \varepsilon$$

جدول ۳. خلاصه نتایج الگوی پژوهش با استفاده از روش پنل طی سال‌های ۱۳۹۴-۱۳۹۹

نتیجه	سطح معناداری	آماره-t	خطای استاندارد	ضرایب		
منفی	۰/۰۰۰۰	۷/۹۵۵۰۹۹	۰/۰۱۵۵۴۲	-۰/۱۲۳۶۳۶	α_0	عرض از مبدأ
منفی	۰/۰۳۹۸	۲/۰۶۰۱۲۰	۰/۰۱۰۸۳۱	-۰/۰۲۲۳۱۳	EPU	عدم اطمینان اقتصادی
مثبت	۰/۰۰۰۰	۶۶/۶۶۹۲۵	۷/۹۱۰۶	۰/۰۰۰۵۲۷	MB	ارزش بازار به ارزش دفتری سهام
منفی	۰/۰۰۰۰	۹۹/۸۹۷۸۱	۰/۰۰۰۴۶۳	-۰/۰۴۶۲۲۸	LEV	اهرم مالی
مثبت	۰/۰۰۰۰	۹۳/۵۱۶۷۱	۰/۰۰۰۱۰۸	۰/۰۱۰۰۸۱	SIZE	اندازه شرکت
مثبت	۰/۰۰۰۰	۷/۰۰۳۸۴۴	۰/۰۰۱۹۰۴	۰/۰۱۳۳۳۳	AGE	عمر شرکت
منفی	۰/۰۰۰۰	۲۰۶/۳۴۸۸	۰/۰۰۰۶۴۴	-۰/۱۳۲۸۵۹	STDR	انحراف معیار بازده
۰/۸۹۸۷۱۰					ضریب تعیین	
۰/۸۷۷۳۳۸					ضریب تعیین تعدیل شده	
۳۶۷۰/۲۲۷					آماره-F	
۰/۰۰۰۰۰۰					سطح معناداری	
۱/۸۸۶۰۶۸					دوربین واتسون	

نتایج حاصل از تخمین نشان می‌دهد که احتمال آماره t برای ضرایب متغیرهای عدم اطمینان اقتصادی، ارزش بازار به ارزش دفتری سهام، اهرم مالی، اندازه شرکت، عمر شرکت و انحراف معیار بازده بر محافظه کاری کمتر از ۵٪ است؛ لذا ارتباط فوق از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد؛ و ضریب برآورد شده توسط نرم‌افزار برای متغیر عدم اطمینان اقتصادی بر محافظه کاری منفی و معنی‌دار می‌باشد. ضریب تعیین تعدیل شده قدرت توضیح‌دهندگی متغیرهای مستقل را نشان می‌دهد که قادر است به میزان ۸۸٪ تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. احتمال آماره F بیانگر این است که کل مدل از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد. برای بررسی استقلال پسماندهای مدل‌های برازش شده از آماره آزمون دوربین-واتسون استفاده شد. اگر مقدار این آماره در محدود ۱/۵ تا ۲/۵ باشد. استقلال پسماندهای مدل مورد تأیید قرار می‌گیرد، در غیراین صورت شواهد حاکی از فقدان استقلال یا وجود همبستگی سریالی پسماندهای مدل است؛ که در اینجا مقدار دوربین واتسون ۱/۸۸ که مقدار این آماره در محدود ۱/۵ تا ۲/۵ می‌باشد بنابراین استقلال پسماندهای مدل مورد تأیید

قرار می‌گیرد. با توجه به فرضیه چون متغیر عدم اطمینان اقتصادی بر محافظه کاری منفی و معنی دار می‌باشد. پس فرض H_0 رد می‌شود. می‌توان گفت بین عدم قطعیت اقتصادی با محافظه کاری در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

فرضیه ۲: بین عدم قطعیت اقتصادی با بحران محیطی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

H_0 : بین عدم قطعیت اقتصادی با بحران محیطی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

H_1 : بین عدم قطعیت اقتصادی با بحران محیطی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

مدل گرسیونی فرضیه دوم

$$Enc_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 EPU_{i,t} + \beta_2 MB_{i,t} + \beta_3 LEV_{i,t} + \beta_4 SIZE_{i,t} + \beta_5 AGE_{i,t} + \beta_6 STDR_{i,t} + \varepsilon$$

جدول ۴. خلاصه نتایج الگوی ۲ با استفاده از روش لجستیک دیتا طی سالهای ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۹

نتیجه	سطح معناداری	آماره Z	خطای استاندارد	ضرایب		
منفی	۰/۰۱۸۸	۲/۳۴۹۴۵۵	۱۸/۸۹۴۴۲	۴۴/۳۹۱۵۸	α_0	عرض از مبدأ
منفی	۰/۰۰۸۶	-۲/۶۲۶۶۰۵	۱۵/۴۱۷۸۱	-۴۰/۴۹۶۵۱	EPU	عدم اطمینان اقتصادی
بی معنی	۰/۴۸۶۸	۰/۶۹۵۴۷۲	۰/۰۰۴۹۳۳	۰/۰۰۳۴۳۱	MB	ارزش بازار به ارزش دفتری سهام
منفی	۰/۰۴۴۷	-۲/۰۰۷۱۴۹	۰/۴۶۲۳۴۱	-۰/۹۲۷۹۸۷	LEV	اهرم مالی
مثبت	۰/۰۲۶۱	۲/۲۲۴۴۸۹	۰/۰۵۲۴۸۲	۰/۱۱۶۷۴۶	SIZE	اندازه شرکت
مثبت	۰/۰۰۰۳	۳/۶۲۳۹۸۲	۰/۲۶۷۳۱۴	۰/۹۶۸۷۴۰	AGE	عمر شرکت
بی معنی	۰/۳۰۹۲	-۱/۰۱۶۸۵۴	۱/۱۸۱۲۰۱	-۱/۲۰۱۱۰۹	STDR	انحراف معیار بازده
۰/۴۵۱۵۴۶					ضریب تعیین مک فادن	
۰/۳۱۳۷					احتمال هاسمرلم شو	
۴۲/۲۴۰۶۸					آماره LR	
۰/۰۰۰۰۰۰					سطح معناداری LR	
۵/۵۱۹۹۳۷					آزمون والد	
۰/۰۱۹۱					سطح معناداری آزمون والد	

نتایج حاصل از تخمین نشان می‌دهد که احتمال آماره Z برای ضریب ثابت و ضرایب متغیرهای عدم اطمینان اقتصادی، اهرم مالی، اندازه شرکت و عمر شرکت بر بحران محیطی کمتر از ۵٪ است؛ لذا ارتباط فوق از لحاظ آماری معنی دار می‌باشد؛ و ضریب برآورد شده توسط نرم افزار برای متغیر عدم اطمینان اقتصادی بر بحران محیطی منفی و معنی دار می‌باشد؛ و احتمال آماره Z برای متغیرهای ارزش بازار به ارزش دفتری سهام و انحراف معیار بازده بر بحران محیطی بیشتر از

۵٪ است. از این رو ضریب برآوردی متغیرهای فوق از لحاظ آماری معنی دار نمی‌باشد؛ بنابراین با اطمینان ۹۵٪ این متغیر در مدل رگرسیونی بی معنی می‌باشد. ضریب تعیین مک فادن، قدرت توضیح دهنده‌گی متغیرهای مستقل را نشان می‌دهد که قادر است به میزان ۴۵٪ تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهد؛ که برای چنین مدل‌هایی مقدار قابل قبولی می‌باشد. یکی از آزمون‌هایی که برای خوبی برازش مدل‌های انتخاب باینری استفاده می‌شود، آزمون هاسمرلم شو است. در این آزمون معناداری کلی ضرایب رگرسیون از طریق مقایسه مقدار پیش‌بینی شده و واقعی متغیر وابسته در گروه‌های مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد. اگر اختلاف بین مقادیر واقعی و پیش‌بینی شده متغیر وابسته زیاد باشد نشانگر برازش ضعیف مدل است. برای اجرای آزمون هاسمرلم شو در نرم افزار ایویوز پس از تخمین مدل‌های انتخاب گسسته به روش لاجیت برای بررسی خوبی برازش در اختیار قرار می‌دهد. این آزمون بر اساس تفاوت مقدار واقعی و پیش‌بینی شده متغیر وابسته در گروه‌های مختلف هستند و تنها در نحوه تعیین گروه‌ها تفاوت دارند؛ که در اینجا مقدار احتمال هاسمر و لمشو بیشتر از ۵٪ است و نشان می‌دهد مدل این آماره انطباق بیشتری با مشاهدات واقعی دارد. احتمال آماره LR بیانگر این است که کل الگو از لحاظ آماری معنی دار می‌باشد و مقدار بالای آماره (LR) بیانگر این مطلب است که رابطه‌ای قوی میان متغیرها در این الگو وجود دارد. جهت اطمینان از غیر صفر بودن ضرایب مطرح شده در فرض صفر مدل پژوهش از آزمون محدودیت (والد) استفاده می‌کنیم تا با استفاده از احتمال آماره F در این آزمون، فرضیه صفر را آزمون کنیم؛ همانگونه که ملاحظه می‌شود سطح احتمال آماره ی والد کمتر از ۵ درصد است و بنابراین فرض صفر مبنی بر صفر بودن ضرایب رد می‌شود و به عبارتی این ضرایب صفر نیستند. با توجه به مدل چون متغیر عدم اطمینان اقتصادی بر بحران محیطی منفی و معنی دار می‌باشد. پس فرض H_0 رد می‌شود. می‌توان گفت بین عدم قطعیت اقتصادی با بحران محیطی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد.

۵. نتیجه گیری

نتایج نشان داد که بین عدم قطعیت اقتصادی با محافظه کاری و بحران محیطی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه وجود دارد. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج تحقیقات میرعباسی و ویسی (۱۴۰۰)، رشیدی (۱۳۹۹)، رشیدی باغی (۱۳۹۸) و پانارلو (۲۰۲۰) مطابقت دارد. با در نظر گرفتن دیدگاه گالوب^۱ (۱۹۹۴) نااطمینانی ناشی از نوسانات متغیرها دو نوع اثر اقتصادی دارد: نخست اینکه موجب می‌شود تا عاملین اقتصادی اعم از بنگاه‌ها و مصرف کنندگان تصمیم‌های اقتصادی را اتخاذ کنند که متفاوت از آن چیزی باشد که انتظار داشته‌اند. دسته دوم اثرها در جریان بعد از اخذ تصمیم جای می‌گیرند و این موقعی اتفاق می‌افتد که مقدار واقعی متغیر از آنچه پیش‌بینی شده بود، متفاوت باشد. نااطمینانی فضایی است که تصمیم فعالان اقتصادی اعم از خانوارها، بنگاه‌ها و بخش دولتی در زمینه‌های مختلف با عدم اطمینان همراه است. در واقع نااطمینانی شرایطی است که در آن یا پیشامدهای ممکن که در آینده اتفاق می‌افتد مشخص و معلوم نیست یا این که اگر این پیشامدها مشخص و معلوم باشد احتمال‌های مربوط به وقوع این پیشامدها در

دسترس نیست و وقتی که هر کدام یا هر دو این موارد پیش آید تصمیم‌گیری نسبت به آینده پیچیده و مشکل است و از این رو فضای نااطمینانی بر تصمیم‌ها حاکم می‌شود. از مهمترین عوامل ایجاد و تشدید نااطمینانی اقتصادی را می‌توان سیاست‌های دولت عنوان کرد که با توجه به افق زمانی محدود خود، سیاست‌های مورد نظر را طراحی می‌کنند و منافع ناشی از کاهش بیکاری حال را به هزینه‌های تورم آینده ارجح می‌دانند و با توجه به اینکه دولت بالاترین نقش را در اقتصاد ایران دارد، می‌توان انتظار داشت که در ایجاد نااطمینانی و بی‌ثباتی اقتصادی نیز بیشترین تأثیر را دارد. نااطمینانی حاصل از منابع مختلف، موجب تغییر در روش و نوع تصمیم‌های عاملین اقتصادی می‌شود که این تصمیم‌ها در نهایت بر روی فعالیت‌های واقعی آنها تأثیر می‌گذارد (حیدری و بشیری، ۱۳۹۱).

دیگان^۱ (۲۰۰۷) معتقد است که افشای اطلاعات زیست محیطی بعنوان ابزار مشروعیت است و شرکت‌ها برای کسب مشروعیت از سوی ذینفعان شرکت انگیزه کافی برای افشای مسئولیت‌های زیست محیطی و اجتماعی دارند. توجه نظریه افشاء داوطلبانه بر مبنای این فرض است که افشاء بعنوان ابزاری برای کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و سرمایه‌گذاران استفاده می‌شود. مطابق نظریه مشروعیت، یک سازمان باید به وسیله افزایش دامنه افشای اطلاعات زیست محیطی و اجتماعی در گزارش‌های سالانه خود پاسخگو باشد. مطالعات زیادی در کشورهای توسعه یافته به بررسی رابطه بین افشای زیست محیطی و اجتماعی و ویژگی‌های شرکت پرداختند (مهدوی و همکاران، ۱۳۹۶). پژوهش‌های انجام شده در سال‌های اخیر منجر به انتقاد چارچوب گزارشگری مالی سنتی و توانایی آن برای فراهم کردن صورت کاملی از فعالیت‌های شرکت و ادای پاسخگویی آن شده است. شواهد تجربی نشان می‌دهد، گروه‌های مختلف در جامعه، متقاضی اطلاعات پاسخگویی زیست محیطی و اجتماعی هستند و برخی بر گزارش‌های شرکت برای آگاهی از فعالیت‌های سازمان تکیه می‌کنند. گزارشگری زیست محیطی و اجتماعی ابزاری برای پاسخگویی و حسابداری شرکت‌ها در قبال عملکرد خویش است. گزارش‌ها باید اطلاعات بی‌طرفانه‌ای فراهم کنند که به ذینفعان اجازه دهد تا برآورد قابل اطمینانی از عملکرد زیست محیطی و اجتماعی سازمان داشته باشند. جونز (۲۰۱۱) معتقد است، افشای اطلاعات زیست محیطی و اجتماعی بخش مهمی از روش ارتباط شرکت‌ها با ذینفعانشان است. همچنین افشای داده‌های حسابداری زیست محیطی و اجتماعی، بخش‌های مختلف جامعه را قادر می‌سازد، موقعیت شرکت در خصوص حفاظت از محیط زیست را درک کرده، چگونگی توجه سازمان به موضوع‌های زیست محیطی و اجتماعی را بررسی کنند. چو و همکاران (۲۰۱۶) نیز معتقدند، افشای اطلاعات زیست محیطی و اجتماعی شرکت ابزاری برای مدیریت، جهت کاهش مواجه شدن با فشارهای سیاسی و اجتماعی است.

۱-۵. پیشنهادات کاربردی

به مدیران شرکت‌ها پیشنهاد می‌شود با برنامه‌ریزی دقیق نقدینگی، مدیریت صحیح و کنترل هوشمندانه این فرآیند و اخذ بازخورد از عملکرد شرکت‌ها جهت تصحیح خطاهای احتمالی اقدام شود. در نتیجه شرکت‌ها سعی نماید منابع خود را از

قسمت‌های مطمئن تامین نماید تا در مواقع بحران با عجله در تصمیم‌گیری مواجه نشود. برای رسیدن به اهداف مدیریت نقدینگی نیاز است تا یک سیستم اطلاعاتی مناسب و سیستم کنترل داخلی کارآمد و موثر در جهت گزارشگری وجود داشته باشد.

- مرجع تدوین استانداردهای حسابداری، استانداردها و بیانیه‌های کاربردی لازم را برای افشای این موارد در دستور کار قرار دهند تا کیفیت افشای شرکت‌ها افزایش یابد.
- ایجاد سیاست‌های تشویقی و نیز الزامات قانونی شرکت‌ها توسط سازمان بورس اوراق بهادار تهران، در مورد افشای به موقع و کامل و صحیح اطلاعات محیطی به استفاده کنندگان و مجازات قانونی متخلفان جهت افزایش کیفیت گزارشگری.
- به سرمایه‌گذاران در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پیشنهاد می‌شود که محافظه‌کاری حسابداری اعم از شرطی و غیرشرطی را به عنوان معیاری برای افزایش آینده‌نگری مدیریت شرکت بدانند یعنی در نظر بگیرند که اگر شرکتی محافظه کاری بیشتری دارد، دارای مدیرانی است که اهمیت بالاتری برای مسائل راهبردی و بلندمدت شرکت قائل می‌باشند. توضیح اینکه افزایش آینده‌نگری مدیریت شرکت در کنار افزایش احتمال رشد آتی شرکت، می‌تواند مشکل سرمایه‌گذاری اضافی و مصرف نابجای منابع را موجب شود که به این ترتیب، مستلزم توجه بیشتر سرمایه‌گذاران به امور کنترلی در شرکت‌های مذکور می‌باشد.

۲-۵. پیشنهاد آتی

- بررسی اثرات تعاملی محافظه‌کاری، اطلاعات نامتقارن و افشا در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران
- بررسی تأثیر عدم اطمینان سیاست‌های اقتصادی بر عدم شفافیت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران
- بررسی تأثیر شرایط عدم اطمینان بر رابطه‌ی محافظه‌کاری و انحراف پیش‌بینی سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران
- بررسی تأثیر ریسک بر عدم قطعیت سیاست اقتصادی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران
- بررسی تأثیر عدم اطمینان اقتصادی بر نوسان‌پذیری جریان وجه نقد عملیاتی در شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران
- بررسی تأثیر محافظه‌کاری بر جریان نقد آزاد عملیاتی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

- بررسی خوش‌بینی مدیران بر مبنای عدم اطمینان محیطی و محافظه‌کاری حسابداری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران

۳-۵. محدودیت های تحقیق

- با توجه به محدود بودن نمونه آماری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که سال مالی آنها پایان اسفند ماه است، لذا تسری و تعمیم نتایج به سایر شرکت‌ها می‌بایست با احتیاط انجام گیرد.

- عدم کنترل بعضی از عوامل مؤثر بر نتایج تحقیق از جمله تأثیر متغیرهایی چون عوامل اقتصادی، شرایط سیاسی، وضعیت اقتصاد جهانی، قوانین و مقررات و... که خارج از دسترس محقق بوده و ممکن است بر بررسی روابط اثرگذار باشد.

۶. منابع و مآخذ

۱. توانگر، افسانه و کیوان فر، مختار (۱۳۹۹). تأثیر محافظه‌کاری حسابداری بر کوتاه بینی مدیران بیش اطمینان: شواهد تجربی از شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت، سال دوازدهم، شماره ۴۰.
۲. حسن پور، شیوا و عربی، مهدی (۱۳۹۷). بررسی تأثیر شرایط عدم اطمینان بر رابطه‌ی محافظه‌کاری و انحراف پیش‌بینی، مطالعات حسابداری و حسابرسی، سال ششم، شماره ۲۳.
۳. حیدری، حسن و بشیری، سحر (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین نااطمینانی نرخ واقعی ارز و شاخص قیمت سهام در بورس اوراق بهادار تهران: مشاهداتی بر پایه مدل VAR-، فصلنامه تحقیقات مدل‌سازی اقتصادی، شماره نهم، صص ۹۲-۷۱.
۴. خامسی، سید مهدی، (۱۳۹۸). بررسی تأثیر عدم قطعیت سیاست اقتصادی بر شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران و نرخ دلار در ایران، کنفرانس بین‌المللی نوآوری در مدیریت کسب و کار و اقتصاد، تهران، انجمن تعالی کسب و کار ایران
۵. خواجه‌ی، شکراله؛ حسینی نیا، سمیه؛ نصیری، طاهره (۱۳۹۸). ارتباط بین سازوکارهای حاکمیت شرکتی و افشای داوطلبانه اطلاعات زیست محیطی (مطالعه موردی شرکت های صنایع محصولات شیمیایی و مواد و محصولات دارویی)، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، سال دهم، شماره ۴۰، صص ۲۰-۱.
۶. رشیدی، محسن (۱۳۹۹). بررسی خوش‌بینی مدیران بر مبنای عدم اطمینان محیطی و محافظه‌کاری حسابداری، مطالعات مدیریت، دوره ۱۴، شماره ۱، صص ۸۶-۶۱.

۷. رشیدی باغی، محسن (۱۳۹۸) بررسی نقش عدم اطمینان محیطی، محدودیت مالی و محافظه کاری حسابداری در محدود کردن پیامدهای عملکردی نشئت گرفته از اعتماد به نفس بیش از اندازه مدیران، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۵، شماره ۳، صص ۳۶۶-۴۴۷.

۸. سالم دزفولی، بابک؛ صالحی، اله کرم؛ جرجزاده، علیرضا؛ نصیری، سعید (۱۳۹۸). بررسی تأثیر عدم اطمینان اقتصادی بر مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی و مدیریت سود واقعی، فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال هشتم، شماره ۳۰.

۹. مهدوی، غلامحسین؛ دریایی، عباسعلی؛ علیخانی، رضیه؛ مران جوری، مهدی (۱۳۹۶). بررسی رابطه بین اندازه شرکت، نوع صنعت و سودآوری با افشای اطلاعات حسابداری زیست محیطی و اجتماعی، پژوهش های تجربی حسابداری، سال چهارم، شماره ۱۵، صص ۱۰۳-۸۷.

۱۰. میرعباسی، سیدجواد و ویسی، پرستو (۱۴۰۰). تأثیر محافظه کاری حسابداری تحت تاثیر سیاست پولی روی اعتبار تجاری، هشتمین کنفرانس بین المللی ترندهای مدرن مدیریت، حسابداری، اقتصاد و بانکداری با رویکرد رشد کسب و کارها

11. Glover B., Oliver Levine, (2017)., Uncertainty, investment, and managerial incentives, Journal of Monetary Economics 69, pp 121-137.
12. Lara, J.M.G., Osma, B.G., and Penalva, F (2018), "Accounting Conservatism and Firm Investment Efficiency", Journal of Accounting and Economics, 61(1), PP.221-238.
13. Nagar Venky, Jordan Schoenfeld, Laura Wellman. (2020), "The Effect of Economic Policy Uncertainty on Investor Information Asymmetry and Management Disclosures", Journal of Accounting and Economics, 67(1), PP. 36-57.
14. Pan, X. (2019), "Accounting Conservatism, Bank Lending and Firm Investment: Evidence from a Quasi- Experiment of China's Stimulus Package", Pacific- Basin Finance Journal. 44, PP. 64- 79.
15. Panarello, Demetrio (2020). Economic insecurity, conservatism, and the crisis of environmentalism: 30 years of evidence, Socio-Economic Planning Sciences, Department of Economics and Statistics, University of Udine, Via Tomadini 30/A, I-33100, Udine, Italy
16. Yan. Luo. Chenyang. Zhang. (2021). Economic policy uncertainty and stock price crash risk. esearch in International Business and Finance 51.
17. Zhang Ran & Stem David, (2019), "Firms Environmental and Financial Performance: An Empirical Study", Working Paper, Rensselaer Polytechnic Institute

Distributional effects and Income effects of value added tax at a rate of 9% on manufacturing sectors

Mohammad afkandeh ¹

Date of Receipt: 2022/05/22 Date of Issue: 2022/07/11

Abstract

The main purpose of this research is to examine the relationship between economic uncertainty, conservatism and environmental crisis in companies listed on the Tehran Stock Exchange. This research is a descriptive research with an emphasis on correlational relationships. The statistical population of the research includes companies admitted to the Tehran Stock Exchange in the period between 2014 and 2019. The optimal sample size in this research is 114 companies using the systematic elimination method. The information was collected using the primary information of the companies; That is, the information and data needed for the research is generally from the library method, using the new Rahvard software and by referring to the organization of the Tehran Stock Exchange and studying the basic financial statements of the companies admitted to the Tehran Stock Exchange. Occurred. Data analysis method was done through correlation test and structural equation model. Investigating the relationship between the variables of the current research with the help of Evioz software and descriptive and inferential statistics such as mean, standard deviation, correlation test, fixed effects or random effects test, Flimer and Hausman test, t-statistics, Durbin-Watson test. Used. The research findings show that there is a relationship between economic uncertainty, conservatism and environmental crisis in companies listed on the Tehran Stock Exchange.

Keywords

Economic uncertainty, conservatism, environmental crisis

1 .Master of Accounting, Faculty of Management and Accounting, Dilam University, Dilam, Iran. (Sohail_m1384@yahoo.com)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی